

Vodař - údržba vodních toků (kód: 36-019-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
Týká se povolání:	Vodař - údržba vodních toků
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci	2
Péče o břehové porosty (prořezávky, kácení, odvětvení) motorovými pilami	3
Údržba břehových opevnění, břehových porostů a průtočnosti koryt	3
Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí	3
Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení	3
Řízení a obsluha drobné mechanizace	3
Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením	3
Doprava materiálu a uložení na místě zpracování	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 28.04.2015 do: 06.06.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit obsah vodního zákona a souvisejících předpisů ve znění platných předpisů	Ústní ověření
b) Vysvětlit jednotlivé vodohospodářské pojmy (vodní tok, povodí, koryto, stupeň, jez, přehrada, doprovodná zeleň, břehové porosty)	Ústní ověření
c) Vysvětlit obsah zákona o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Péče o břehové porosty (prořezávky, kácení, odvětvování) motorovými pilami

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Základní dendrologické znalosti - vysvětlit pojem doba vegetačního klidu, rozpoznat základní dřeviny rostoucí kolem vodního toku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit zásady nakládání se smýcenou zelení, prakticky předvést odstraňování smýcené zeleně	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit zásady bezpečné práce s motorovou pilou a pracovní postupy	Ústní ověření
d) Objasnit postupy při tzv. zvláštních případech těžby	Ústní ověření
e) Předvést práci s motorovou pilou dle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Údržba břehových opevnění, břehových porostů a průtočnosti koryt

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést údržbu vegetačního opevnění dle zadání	Praktické předvedení
b) Provést údržbu stavebního opevnění dle zadání	Praktické předvedení
c) Popsat způsoby odstraňování zátarasů z koryt toků	Ústní ověření
d) Popsat způsoby údržby a oprav opevnění ze dřeva a lomového kamene včetně gabionů	Ústní ověření
e) Vysvětlit zásady BOZP při práci s lomovým kamenem	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat typy malt a betonových směsí, vysvětlit vhodnost použití jednotlivých typů při stavbách a opravách na tocích	Ústní ověření
b) Připravit maltu dle zadání	Praktické předvedení
c) Připravit betonovou směs dle zadání	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést pročištění části vodního díla nebo úseku vodního toku dle zadání	Praktické předvedení
b) Vysvětlit způsoby nakládání s odstraněnými sedimenty a dalšími předměty	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady BOZP při čištění vodních děl a vodních toků	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení a obsluha drobné mechanizace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést a popsat potřebná oprávnění pro obsluhu jednotlivých strojů	Ústní ověření
b) Vysvětlit zásady BOZP při řízení a obsluze drobné mechanizace	Ústní ověření
c) Předvést řízení a obsluhu malotraktoru	Praktické předvedení
d) Předvést obsluhu křovinořezu, sekačky a motorové pily	Praktické předvedení
e) Vysvětlit nutnost prokazatelného periodického proškolení obsluhy příslušných stavebních strojů a zařízení	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Pracovat s ručním nářadím a strojním zařízením	Praktické předvedení
b) Vysvětlit zásady bezpečné práce s elektrickým nářadím v mokřem prostředí	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady BOZP při práci s ručním nářadím a strojním zařízením	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Doprava materiálu a uložení na místě zpracování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit a předvést signalizaci při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat a vysvětlit postupy při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty, uvést zakázané postupy	Ústní ověření
c) Vysvětlit zásady BOZP při dopravě, přepravě a manipulaci s materiálem a předměty	Ústní ověření
d) Dopravit zadaný materiál (např. pro výrobu malty, údržbu břehových opevnění)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována.

(odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=30684&kod_sm1=44)

Hodnocení odborných kompetencí může být prováděno společně dle logických celků, kdy bude během praktického předvedení současně prováděno ústní ověření tak, aby bylo zřejmé, že uchazeč chápe celou problematiku v širších souvislostech s nezbytnými teoretickými základy. Ústní ověření kompetence Orientace ve vodohospodářských normách, standardech, legislativě a dokumentaci bude provedeno samostatně jako teoretická část.

Současně lze provádět hodnocení kompetencí Péče o břehové porosty (prořezávky, kácení, odvětvování) motorovými pilami, Údržba břehových opevnění, břehových porostů a průtočnosti koryt, Výroba malt a čerstvého betonu ze suchých směsí a Čištění koryt vodních toků a vodohospodářských zařízení, kdy uchazeč předvede schopnost provádět základní manuální činnosti z oboru vodař přímo na úseku vodního toku. Během těchto činností bude provedeno jejich ústní ověření dle hodnotících kritérií.

Další celek tvoří kompetence Řízení a obsluha drobné mechanizace, Jednoduché činnosti s ručním nářadím a strojním zařízením a Doprava materiálu a uložení na místě zpracování, ve kterých uchazeč prokáže svoji schopnost práce s mechanizací, ručním nářadím a ústním ověřením potvrdí znalosti z oblasti bezpečnosti práce při práci s drobnou mechanizací, ručním nářadím a při dopravě materiálu a dalších požadovaných kritérií.

Při ověřování splnění kritérií založených na formě praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, jakož i ke kvalitě, časovému hledisku zvládnutí předváděných operací a dodržování platných norem. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště.

Vzhledem k provádění praktické části zkoušky přímo na úseku vodního toku a potřebě provést praktické ověření práce s drobnou mechanizací (sekačka, křovinořez, motorová pila) je vhodná doba pro vykonání zkoušky období březen - listopad, kdy by mělo být možné provést veškeré požadované praktické úkony. Zkouška nemůže být provedena během povodní, extrémního sucha nebo mrazů.

Zkouška proběhne na vodním díle, které zvolí autorizovaná osoba provádějící zkoušku.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem strojírenského nebo stavebního oboru vzdělání + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 7 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vodního hospodářství a alespoň 7 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vyšší odborné vzdělání v oblasti vodního hospodářství a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na vodohospodářské stavby a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti vodního hospodářství nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti vodního hospodářství nebo učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Držitel profesní kvalifikace 36-019-H Vodař - údržba vodních toků + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 7 let praxe jako vodař, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici materiálně-technické zázemí (včetně příslušného vybavení) v takovém rozsahu, který zaručuje ověření všech způsobilostí uvedených v daném hodnotícím standardu. Jde zejména o tyto náležitosti:

- odborná učebna s počítačem a přístupem na internet
- pracoviště umožňující svým rozsahem a strukturou provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro příslušné činnosti
- přístupný úsek vodního toku pro praktické předvedení požadovaných odborných způsobilostí (možnost provedení částečných oprav, nakládání s břehovými porosty atd.)
- stroje, zařízení, nářadí a pomůcky nezbytné pro řešení zadaných úkolů (motorová pila, malotraktor, křovinořez, sekačka, drobné ruční nářadí, stavební kolečko, prostředky pro výrobu betonové směsi a malty)
- předpisy a platná dokumentace vodních děl
- záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 30 až 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Povodí Labe, státní podnik

VOŠ a SŠ stavební Vysoké Mýto

P O P R spol. s r.o.